FITXA INDICADOR

1. Nom indicador			
Taxa estandarditzada de mortalitat evitable			
Data actualització:	05-09-2024	Versió:	v.4.

2. Àmbit	
Àmbit Principal	Estat de salut
Sub-Àmbit	Mortalitat

3. Definició

La mortalitat evitable proporciona informació sobre els patrons de mortalitat de patologies determinades considerades susceptibles d'intervenció. Es realitza en base a una selecció del que es consideren malalties evitables, entenent que una malaltia és evitable si es disposa de mesures efectives de prevenció i tractament que evitin la mort prematura per aquesta malaltia.
Les taxes de mortalitat evitable es configuren a partir d'una agrupació de causes en base a la seva susceptibilitat d'intervenció per als serveis d'assistència sanitària i per a les polítiques sanitàries intersectorials. Aquest indicador és rellevant en l'àmbit de salut pública en tant que permet valorar els mitjans terapèutics i preventius disponibles. Una anàlisi geogràfica permet detectar diferències de mortalitat que podrien estar associades a diferents nivells d'accés i efectivitat dels serveis sanitaris.

4. Fórmula de càlcul

$$TME = \frac{\sum_{y=1}^{K} \sum_{x=J1}^{J2} d_{y,x}}{\sum_{x=1}^{J} P_x} \times 10^5$$

$d_{y,x}$= nombre de defuncions per la causa de mortalitat evitable i, en els intervals d'edat J1 a J2 (variables en funció de la causa de mortalitat)
Px = Població de l'interval d'edat x
J = nombre d'intervals d'edat

5. Lectura

La taxa de mortalitat evitable es configura a partir de cadascun dels llistats de causes de mort susceptibles d'intervenció per a polítiques sanitàries intersectorials i per serveis d'assistència sanitària. Així, un increment en la taxa es considera de forma negativa atès que implica un augment de casos de mort per les causes seleccionades en relació a la població. Per a comparar és necessari presentar la taxa estandaritzada.

6. Periodicitat

Anual

7. Font

Amb el suport de:
Diputació de Girona
Generalitat de Catalunya
Unió Europea
Fons Europeu de Desenvolupament Regional

Institut Nacional d'Estadística (INE) Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)

8. Limitacions

Geogràfiques ☐	Temporals ☐	Secret estadístic ☒

Descripció de les limitacions
S'ofereixen les taxes estandarditzades i suavitzades per a poder comparar les diferents poblacions i mantenir el secret estadístic.

9. ODS

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

3.4 i 3.6

10. Comentaris i observacions

Es pren com a referència el llistat de causes de mort evitable configurat pel grup de consens (Gispert, R.) que suposa una versió actualitzada, segons criteris de prevenció i de tractament més recents, de les causes de mortalitat que s'han de considerar evitables. Es presenten agrupades en causes susceptibles d'intervenció pels serveis d'assistència sanitària i causes susceptibles d'intervenció per les polítiques sanitàries intersectorials. Comprèn diverses patologies i/o lesions que afecten a diferents grups d'edat.

Les dades es presenten estandarditzades de forma indirecta a partir dels valors provincials. Atesa la configuració municipal de la província de Girona en la qual hi ha diferencies considerables de població entre municipis i més d'un 84% de municipis de menys de 5.000 habitants, es realitza un procediment de suavització de les dades. Aquest procediment, elaborat a partir d'una aproximació bayesiana basada en INLA (Integrated Nested Laplace Aproximation), permet eliminar la extravolatilitat de les dades i obtenir els patrons més estables.
Cal tenir en compte que per a les comarques de la Cerdanya, Osona i la Selva es calculen els valors comarcals a partir dels municipis de la demarcació de Girona.